

Vak: Ontstaan van de Bijbel
Les: 2
Docent: Piet van der Lugt

Het ontstaan van het Oude Testament

1.

Torah

De eerste vijf boeken van de Bijbel vormen de Torah = wet.

Letterlijk betekent 'Torah' תּוֹרָה richting / instructie

Deze eerste vijf boeken worden ook wel de 'Pentateuch' genoemd.

Welke boeken vormen de Torah / Pentateuch?

Antwoord:

Hoe zijn deze vijf boeken ontstaan en wie schreef deze vijf boeken?

Als we deze boeken lezen dan zien we vanaf het tweede boek Mozes genoemd als degene die (woorden van God) opschreef.

Zie Ex. 17:14 / 34:27 / Num. 33:2 / Deut. 31:9, 22.

Misschien ten overvloede: de HEERE schrijft Zelf ook: Ex. 24:12 / 32:32 / Deut. 4:13 / 5:22 / 10:4 / Ps. 69:28 en 139:16.

De Schepper, Die Zelf schrijft, heeft aan Zijn schepselen, de mensen, de capaciteit, mogelijkheid gegeven om gedachten in/en woorden op te schrijven.

Hij heeft mensen gebruikt om Zijn gedachten en woorden op te schrijven.

Wij als mensen moeten schrijven leren van anderen die ons daarin onderwijzen.

Mozes was onderwezen in alle wijsheid van de Egyptenaren zoals in Ha. 7:22 staat.

Hij was dus qua opleiding in staat om te schrijven en deze vijf boeken zijn door hem geschreven zoals uit de Bijbel zelf blijkt. Zie 2 Kron. 25:4 / 35:12 / Ezra 6:18 / Neh. 8:1 / 13:1 / Mark. 12:26.

Ze worden dan ook vaak in de traditie als 'de vijf boeken van Mozes' en in de Bijbel als 'het boek van Mozes' = soms alleen Deuteronomium (2 Kron. 25:4 / Ezra 6:18 en Neh. 8:1) of 'de wet van Mozes (Luk. 2:2) of gewoon als Mozes (Luk. 5:14, 16:29) aangeduid.

De naam Mozes komt 766 x voor in de Bijbel!!

Het is aannemelijk dat Mozes opschreef wat hij zelf meemaakte, maar hoe zit het met dat wat hij niet had meegemaakt zoals de geschiedenissen beschreven in het boek Genesis.

Heeft God Mozes alles te binnen gebracht?

Waren er mondeling overgeleverde verhalen of bestaande geschriften die Mozes gebruikt heeft?

Dus: was Mozes de schrijver van het boek Genesis of de redacteur?

Wat denk je?

Antwoord:

Als we het boek Genesis lezen dan komen we nergens het werkwoord 'schrijven' tegen.

Betekent dit dat er tot aan de tijd van het boek Exodus niet geschreven werd?

Het boek Genesis beslaat een periode van ongeveer 2.500 jaar.

Deze zijn in twee perioden op te delen: van de Schepping tot aan de zondvloed: plm. 1700 jr.
van de zondvloed tot aan de Exodus: plm. 800 jr.

Zou er in die tijd niet geschreven zijn?

Er zijn archeologische vondsten gedaan die dateren van de tijd voordat Abraham leefde.

In Syrië zijn 15.000 kleitabletten gevonden, afkomstig van het oude koninkrijk Ebla (2400-

2250 v. Chr.).

In het boek Job (die waarschijnlijk leefde in de tijd van Abraham) wordt tweemaal over het schrijven in een boek gesproken respectievelijk in 19:23 en 31:35.

Voor de zondvloed moeten er al hoge beschavingen hebben bestaan waarvan de kennis door Noach en zijn zonen na de zondvloed moet zijn doorgegeven.

Dat men uit de tijd voor de zondvloed geen archeologische vondsten heeft gedaan moet ons niet verwonderen gezien het vernietigende karakter van de vloed.

Ik persoonlijk geloof dat de eerste mens Adam heeft kunnen schrijven en dus ook geschreven heeft.

Hij was door God geschapen met geweldige capaciteiten waardoor hij o.a. de dieren namen kon geven (Gen. 2:19) en hij de hof kon bewerken en bewaren.

In Gen. 5:1 staat zelfs 'dit is het boek de afstammelingen van Adam'

Dat woord 'boek' in het Hebreeuws 'sepher' סֵפֶר komen we veel later weer tegen in Ex. 17:14.

In het boek Genesis komt regelmatig een uitdrukking voor die aanleiding geeft om aan te nemen dat bepaalde mensen hun belevenissen beschreven hebben.

Het gaat om de uitdrukking: dit is de geschiedenis (NBG), de geboorten (SV) van ... , afstammelingen van ... (HSV), the generations of ... (KJV).

Companion Bible: familie geschiedenis

In het Hebreeuws staat hier: toledoth תּוֹלְדוֹת

We vinden die uitdrukking in het boek Genesis in de volgende verzen:

2:4 hemel en de aarde (hier vertaalt HSV met: wat uit de aarde voortkwam. Voetnoot: dit zijn de afstammelingen van de hemel en de aarde)

5:1 Adam סֵפֶר תּוֹלְדוֹת

6:9 Noach

10:1 zonen van Noach

11:10 Sem

11:27 Terah

25:12 Ismaël

25:13 zonen van Ismaël

25:19 Izaäk

36:1 Ezau

36:9 zonen van Ezau

37:2 Jakob

(= 11x m.b.t. personen

dan in Num. 3:1

Aaron de hogepriester

ook in Ruth 4:18

David de koning

tenslotte in Matt. 1:1

Priester/Koning = 14^e keer!

(In Hebr. Vertaling van het N.T. staat in Matt. 1:1 dezelfde woorden als in Gen. 5:1 nl.

סֵפֶר תּוֹלְדוֹת = sepher toledoth

Het is heel goed mogelijk dat we hier met fragmenten te maken hebben die door diverse mensen zijn geschreven en overgeleverd van het ene op het andere geslacht en via Jakob uiteindelijk bij Mozes zijn terechtgekomen. Waarschijnlijk gebruikte men kleitabletten om op te schrijven.

In de tijd van Mozes gebruikte men al papyrus en perkament (gedroogde huid).

Mozes heeft dan deze fragmenten tot een boek geredigeerd en we zien dan ook eventuele verklaringen of aanvullingen van hem als we het boek lezen.

Zie Gen. 13:10b / 19:37, 38 / 35:19, 20 / 36:31(?).

Zie Luk. 24:27, 44 waaruit af te leiden is dat de Bijbel begint met Mozes = Genesis.

Het boek Deuteronomium eindigt met de beschrijving van de dood van Mozes. Het is zeer onwaarschijnlijk dat Mozes dat zelf heeft geschreven en zou dus Jozua de auteur zijn van dat laatste deel van de boeken van Mozes.

De geschiedschrijving over de zonen van Israël gaat verder en Jozua neemt de pen van Mozes over. Zie Joz. 24:26 waar ook hij een verbond op schrift stelt.

Er is verschil van inzicht en opvatting als het gaat om het tot stand komen van andere boeken van de Tenach. Vaak wordt ervan uitgegaan dat men ze (veel) later heeft geschreven dan de tijd die erin beschreven wordt.

Is dat zo?

In de tijd van David wordt de schrijver Seraja genoemd (2 Sam. 8:17 en in 2 Sam. 20:25 wordt hij Seja genoemd).

Ook bij andere koningen vinden we dit ambt van schrijver (2 Kon. 18:18 / 22:3 enz.).

Daarnaast worden er diverse **boeken** genoemd waarin gebeurtenissen / namen staan vermeld:

het boek des oprechten (KJV: Jasher) Jos. 10:13 / 2 Sam. 1:18

een boek met de beschrijving van het land Jos. 18:9

een boek met de principes van het koninkrijk geschreven door Samuël 1 Sam. 10:25

het boek met de geschiedenissen van Salomo 1 Kon. 11:41

het **boek van de kronieken** van de koningen van Israël 1 Kon. 14:19

het **boek van de kronieken** van de koningen van Juda 1 Kon. 14:29

het **boek van de koningen** van Israël 1 Kron 9:1

het **boek van de koningen** van Juda en Israël 2 Kron 16:11

het boek der kronieken Neh. 12:23

De Prediker spreekt over vele boeken in 12:12. Dat gaat dus over de tijd van Salomo.

In de tijd van Daniël rouleerden er al boeken, zoals geschreven door zijn tijdgenoot Jeremia, zo blijkt uit Dan. 9:2.

In onze Bijbel is het boek Maleachi het laatste Bijbelboek. Het is waarschijnlijk geschreven binnen 49 jaar na de terugkeer van Nehemia naar Jeruzalem. (Zie Dan. 9:25)

Dat betekent dat de boeken van de Tenach klaar waren zo rond 400 v. Chr.

Zeer waarschijnlijk speelt Ezra een grote rol in de samenstelling en redactie van de Tenach.

Dit vinden we niet in de Bijbel, maar wel in de traditie beschreven.

Hoe kunnen we weten dat de Tenach in ieder geval rond 300 v. Chr. gereed was?

Antwoord:

Waarom was er behoefte aan een Griekse vertaling van de Tenach?

Antwoord: